

prezentul nu poate fi decât în viitor decât în și prin vorbire. Pre-viziunea este, de fapt, *pre-dicție*. Scrisă, vorbirea își extinde puterea atât în timp cât și în spațiu. Prin scriere, puterea discursului a ajuns și discursul puterii. Marile despotisme n-ar fi fost posibile fără scriere. Contrar vorbirii, care, fiind dialogală, este și democratică, scrierea tinde spre monologul tiranic. Scrierea transportă în timp și spațiu cuvântul stăpînului către supuși. Pozițiile Eternului se potrivește mai bine cu durabilitatea scrisului decât cu efemeritatea vorbelor. Sacral este mai compatibil cu scrie-

rea decât cu rostirea. Cuvîntul a devenit un adevărat sacru din elipa în care a fost scris. De atunci, rostul rostirii este să *redrezeze* conotațiile *culeate* în text. Așa au ajuns oamenii să creadă că nimeni nu mai poate să trăiască și să moră altfel decât îi este scris. Cu toată această primejdie antiinformațională, vorbirea rămîne capabilă să înfrîngă conservatorismul scrisului și să creeze mereu idei noi. Fără intervenția cuvîntătoarelor în mersul lucrurilor, planeta noastră s-ar întoarce mult mai repede printre celelalte corpuri fără viață ale sistemului nostru solar.

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

FAIMA face mea culpa: anunțînd volumul „Teatru, istorie și actualitate“, a scris că autorul este Constantin Cristescu. Nu, autorul este Constantin Culețan, cunoscutul romancier, dramaturg și critic! ● Valentin Munteanu, autorul comediei Hotel „Zodia Genenilor“, a publicat în „Luceafărul“ din 24 nov. a.c. ultima parte a unei trilogii închinată luptei comunistilor în ilegalitate, intitulată Visul dinaintea zorilor. ● Revista „Tribuna“ face loc, în paginile numerelor sale 36, 40 și 43, unei polemici între Valentin Silvestru și Nicolae Barbu, avînd ca obiect activitatea Teatrului Național din Iași. Estim, la Iași s-a schimbat directorul. Pe fotoliul pe care au stat Ionel Teodorescu, Mihail Sadoveanu, Mihai Codreanu, a fost instalat Mircea Radu Iacoban. ● La Mediaș, unde își duce activitatea un prestigios teatru popular, s-au desfășurat, în perioada 26 oct. — 4 nov. a.c., „Zilele teatrului de amatori“, cu participarea mai multor colective din întreaga țară. ● Și la Rimnicu Vilcea a avut loc o acțiune culturală interesantă: Teatrul Popular din localitate a organizat, între 28 nov. și 7 dec. a.c., „Decada artei

culte“. Au fost prezente colective prestigioase din țară, în frunte cu Opera Română și cu Teatrul Național din București. ● Stela Orodeanu — rețineți numele — publică, în revista „Banuri“, nr. 11/1979, articolul „Statutul cronicii de teatru“, în care se întrebă: „Care este rolul spectatorului-critic de teatru cînd el trebuie să se aștepte fizice și spirituale între protagoniști și spectatori tocmai în scopul atenuării conflictelor ivite între cele două părți din cauza impulsului de estetizării venit din partea spectatorilor?“ Grea întrebare! Iată și o parte din răspuns, datorat tot Stelei Orodeanu: „Propensiunea vizualului ne face să credem că în spațiul scenei semnele vizuale sînt așadar prioritare, iar la acest nivel decodarea limbajului complex al teatrului cere o mai aliniată împlinire a criticului în tehnica mizanscenei“. Ce mi-ar plăcea mie să citească o cronică o sus-pomenitei la A treia țapă de Marin Sorescu! ● La Teatrul Național din Timișoara se repetă trei spectacole: Plicul de Liviu Rebreanu, în regia lui Dan Radu Ionescu, Unchiul Vania de A. P. Cehov, în regia lui Ioan Ieremia, și

La doi pași, orașul, de debutantul local Iosif Costinaș, în regia lui Emil Reus. ● În numărul 7—8 al revistei noastre, am publicat un emoționat document privitor la Emil Botta, pus la dispoziția redacției de un iubitor de teatru. Rugăm pe toți cei care posedă documente și fotografii inedite, cu privire la creația și activitatea unor actori, regizori și dramaturgi de seamă, să colaboreze la revista noastră. Vom fi bucuroși să publicăm asemenea contribuții la memoria teatrului. ● De la Teatrul de Nori din Satu Mare aflăm: secția română repetă Noaptea cînd se schimbă anul de Valentin Avrigeanu, în regia lui Ion Deloreanu, Agava de Aldo Nicolaj, în regia Zoi Anghel, și D'ale carnavalului de I. L. Caragiale, în regia lui Bogdan Ulmu. La acest din urmă spectacol, regizat de tînărul cronicar dramatic Bogdan Ulmu, îl vom ruga pe un regizor să scrie cronică ● Secția maghiară a aceluiași teatru repetă Hughtenoșii de Szekely János, în regia lui Kovacs Francisc, și Mizerie și noblețe de Ed. Scarpetta, în regia lui Horvath Bela.

(Continuare în p. 62)

VIITORUL ROL

LUCIA MARA

Lucia Mara a fost eleva profesoarei Marietta Sadova, absolvind I.A.T.C. în promoție cu Leopoldina Bălănuță, Ica Matache, Ioana Buleă, Florin Piersic, Dumitru Furlui (1977), iar meseria și-a început-o sub îndrumarea Luciei Sturdza Bulandra, la teatrul care azi îi poartă numele, jucând primele roluri (Marie-Josèphe — *Manouret* și Laura — *Menajeria de sticlă*) alături de nurea actriței, Liviu Ciulei i-a încredințat partituri deosebit de dificile: Natașa (în cele două montări ale *Azilului de noapte* — 1960 și 1975) și Liza (*Copiii soarelui* de Maxim Gorki), Stella (*Un tramvai numit dorință* de Tennessee Williams); Lucian Pintilie a distribuit-o în *Dumiașa* (*Livada de vișni* de A. P. Cehov). Lucia Mara s-a conturat ca o personalitate artistică armonioasă, îmbinând o mare disponibilitate compozițională și bogate resurse expresive, într-o interpretare variată, convingătoare și sinceră. Sensibilă, știind să transmită spectatorilor o emoție pe

care ea însăși n-o ocoboște, păstrându-și grația și farmecul de ingenuă, a jucat roluri din dramaturgia originală — Sofia (*Recolta de aur* de Aurel Baranga), Liza (*Trei generații* de Lucia Demetrius), Ioana (*O singură viață*) și Livia (*Nimic nu se pierde, dragul meu*) de Ionel Hristea, Genunea (*Luceafărul* de B. Delavrancea), Melania (*Intre noi doi n-a fost decât tăcere* de Lia Crișan) — și din dramaturgia clasică universală — Electra (*Orestia* de Eschil), Doamna Elvsted (*Hedda Gabler* de Ibsen), Doamna Foresight (*Iubire pentru iubire* de W. Congreve), Lucienne (*Paricele în ureche* de Georges Feydeau), Rosina (*Casa cea nouă* de Goldoni), Șoricel (*Joc de pisici* de Örkény István) ș.a.

Pe scena Teatrului „Bulandra” se repetă noua piesă a lui Teodor Mazilu, *Mobilă și durere*, Lucia Mara pregătește rolul Lizica. Regia: Nicolae Searlat. Scenografia: Dan Jitianu.

„Această piesă mi se pare o sinteză a dramaturgiei maziliene: sensurile sînt distilate pînă la esență, radiografia personajului dezvăluie arhetipul, pentru ea, apoi, după ce-și va fi parcurs traectoria, să întrezărești, dincolo de drama «căderii», posibilitatea unei lumi morale și armonioase.

Ceea ce este nemaipomenit de frumos, în viziunea lui Teodor Mazilu, este paralela subtilă, mai bine spus contrastul dintre aparență (individul, cu tarele sale, buruiiană pe ogorul societății noastre) și ceea ce e invizibil, dar se lasă tot timpul simțit: simburile lumii al ființei umane, care aspiră la demnitate.

Aș mai putea spune, despre această treaptă a teatrului mazilian, că este o treaptă a împlinirii, prin conturarea precisă a personajelor, prin rotunjimea construcției.

Nu puteam să vorbesc despre personajul pe care-l voi interpreta fără să pomenesc despre aceste trăsături ale pisicii, pentru că «mondena» Lizica se integrează perfect acestei lumi și totodată o reprezintă; izolîndu-l de context, i-aș fi sărăcit semnificația.

Aș vrea să mai adaug că munca pentru realizarea acestui personaj mi se anunță deosebit de interesantă și de pasionantă; și, așa cum își dorește orice actor, îmi doresc și eu să fie cu spor și împlinire”. Distribuția: Tora Vasilescu, Ovidiu Schumacher, Constantin Florescu, Nicolae Botez, Petre Lapu.

telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“●telex-,,teatrul“

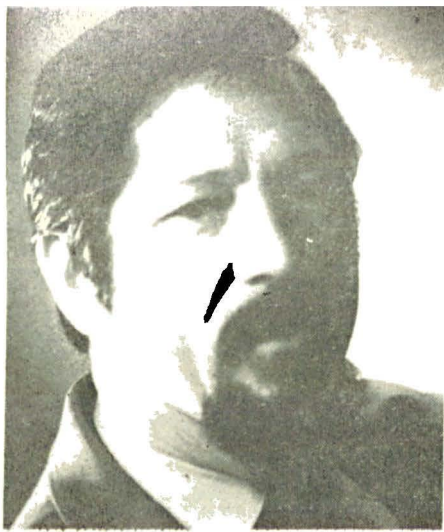
(Continuare din p. 31)

● Și acum, vești din lumea păpușarilor: la Craiova, după Pasărea albastră de Maeterlinck, dramatisare de Leticia Gîtză, se anunță două noi premiere interesante:

Roboținecul de Constanța Buzea și Făt Frumos cel urît de Marin Sorescu. ● Teatrul de păpuși din Cluj-Napoca pregătește, la secția română, Ion păpușarul, texte de Vasile Alecsandri prelucrate de Constantin Ștefă-

nescu, Ubu rege de Alfred Jarry și Visul unei nopți de vară de Shakespeare, pe care le va pune în scenă regizoarea Kovacs Ildiko. Promițătoare proiecte! ● Sec-

VIITORUL ROL

TÖRÖK ISTVÁN

După 25 de ani de teatru (a absolvit, în 1953, Institutul „Szentgyörgyi István“, aflat pe atunci la Cluj), Török István se consideră „un actor tânăr“; cariera lui se confundă cu evoluția scenei sătmărene, căreia i s-a devotat fără rezerve. Riguros în profesie, străduindu-se de fiecare dată să descopere cele mai fine nuanțe ale personajului, regizorii îl distribuie cu plăcere, știind că pot conta nu numai pe o exemplară probitate artistică, ci și pe un talent matur. Török István a jucat în peste o sută de roluri, mai mari și mai mici, printre care: Grigore (*Oameni de azi* de Lucia Demetrius), Dumitru Ionescu-Perjoiu (*Mielul turbat* de Aurel Baranga), Cetățeanul turmentat (*O scrisoare pierdută* de Caragiale), Balga (*Csongor și Tünde* de Vörösmarty Mihály), Carabă (*Vișorul* de Delavrancea), Nicolae Flăcău (*Plecurele* de Rebreanu), Dumitru (*Nu sîntem îngeri* de Paul Ioaachim), Doolittle (*Pygmalion* de G. B. Shaw), Dandin (*Georges Dandin* de Molière), Don Gonzales (*Don Juan sau dragostea pentru geometrie* de Max Frisch), Casius (*Caligula* de Camus), Giovanni (*Henric*

IV de Pirandello), Dr. Ambrozio Maldonado (*Colomb* de Peter Hacks).

În curînd, la Teatrul de Nord din Satu Mare, secția maghiară, Török István va interpreta rolul Gaetano din piesa lui Eduardo Scurpetta, *Mizerie și noblețe*. Spectacolul va fi semnat de Horváth Béla și Kisfalussy Bálint.

„Modestul bucătar Gaetano moștenește averea fabuloasă a nobilului pe care-l slujise. Din acest moment, devine ridicol, prin convingerea că noua ipostază, de om înaușit, îi conferă, firese, dreptul la un loc în aristocrație; el se și comportă ca atare, părăind a purta, în situațiile nou create, o haină nepotrivită. Personajul e de un comic irezistibil, mai ales în final, în scena de teatru în teatru, cînd este complet derutat, pentru că nu e capabil să-i deosebească pe adevărații aristocrați de cei deghizați. Mă aflu în fața unui gen de rol nou pentru mine, fiind vorba de un temperament tipic italian; caut ca fiecare gest, fiecare cuvînt — de la momentele de calm și pînă la reacțiile imprevizibile, impulsive — să se încheie într-o unitate și, printr-un comic neostentativ, să realizez acordul dintre situație și personaj. Elaborarea lui mă obligă să găsesc noi expresii mimice și verbale.

În alt rol mă așteaptă în filmul *Casa de piatră*, închinat celei de a 35-a aniversări a victoriei asupra fascismului. Maghiarul Laci este un om simplu, care se alătură trupelor armatei române, în lupta comună anti-fascistă. Lucrul la film înseamnă altceva decît teatrul, mișcarea cu care îmi construiesc personajul în scenă nu se asemănă cu spontaneitatea și concentrarea din fața aparatelor de filmat; dar este o experiență ce numai displace și care, în ultimă instanță, face parte din perfecționarea mea, ca actor.

În sfîrșit alături de colegii mei de echipă, voi juca în spectacolul-divertisment ce va încheia acest an; va fi un exercițiu interpretativ complex, care ne cere să cîntăm, să dansăm, să fim, fără exagerare, actori totali. Acest gen de spectacol, mult gustat de public, este urarea noastră de «La mulți ani!»

Maria Marin

telex-,,teatrul“ • telex-,,teatrul“ • telex-,,teatrul“

ția maghiară a aceluiași teatru repetă Lăna de aur de Bajor Andor, în regia lui Vasile Dan, și Te aștept de Elisabeta Reinhardt, pe care o pune în scenă Kovacs Iláiko. ● O știre de ultimă oră: savantul Charles Bran-

tigom din Colorado (S.U.A.) pune la dispoziția actorilor preparatul său Propanolol. Ce este Propanololul? Este un medicament care blochează eliberarea adrenalinei. Urmarea este că dispare trercul. Iar urmarea acestei urmări

este că vor fi din ce în ce mai puțini actori dați... trercului! ● În numele tuturor redactorilor revistei „Teatrul“,

FAIMA

vă urează LA MULȚI ANI!